

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Виконала : здобувач першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,
групи 4Е
Спеціальності 051 «Економіка»
Освітньо-професійної програми
«Економіка підприємства і бізнес-аналітика»

Гавриленко Є.Є.

(прізвище та ініціали)

Керівник Шандова Н.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальності 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економіка підприємства і бізнес-аналітика

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри, д.е.н., професор

Наталія ШАНДОВА

« _____ » _____ **2025** року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТУ

Гавриленко Єві Євгенівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Оцінка конкурентоспроможності підприємства (на матеріалах ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»)

керівник роботи Шандова Наталія Вікторівна, професор, д.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 14.01.2025 р. №22-с

2. Строк подання студентом роботи 19.06.2025

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів» за 2022-2024 р.р.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні аспекти формування конкурентоспроможності підприємства

Дослідження конкурентоспроможності підприємства будівельної галузі

Підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 13 таблиць, 12 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Наталія ШАНДОВА, професор</i>	<i>17.01.25 р.</i>	<i>15.05.25 р.</i>
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія ШАНДОВА, професор</i>	<i>17.01.25 р.</i>	<i>30.05.25 р.</i>

7. Дата видачі завдання 17.01.2025 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Огляд літературних джерел з теми</i>	<i>18.01.2025 - 29.01.2025</i>	<i>виконано</i>
2.	<i>Складання і затвердження плану роботи</i>	<i>30.01.2025 - 15.02.2025</i>	<i>виконано</i>
3.	<i>Написання I розділу</i>	<i>16.02.2025 – 28.02.2025</i>	<i>виконано</i>
4.	<i>Написання II розділу</i>	<i>01.03.2025 – 31.03.2025</i>	<i>виконано</i>
5.	<i>Написання III розділу</i>	<i>01.04.2025 – 30.04.2025</i>	<i>виконано</i>
6.	<i>Формулювання висновків за темою дослідження</i>	<i>11.05.2025 – 20.05.2025</i>	<i>виконано</i>
7.	<i>Оформлення роботи</i>	<i>21.05.2025 – 25.05.2025</i>	<i>виконано</i>
8.	<i>Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання</i>	<i>25.06.2025 – 30.05.2025</i>	<i>виконано</i>
9.	<i>Подання роботи для перевірки у КСПНП</i>	<i>31.05.2025</i>	<i>виконано</i>
10.	<i>Захист роботи в ДЕК</i>	<i>15.06.2025</i>	

Здобувач _____ Єва ГАВРИЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)Керівник роботи _____ Наталія ШАНДОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота на тему «Оцінка конкурентоспроможності підприємства (на матеріалах ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»)» містить 81 сторінку, 13 таблиць, 12 рисунків, 40 літературних джерел.

Метою роботи є оцінка конкурентоспроможності підприємства й розробка рекомендацій щодо її підвищення.

Об'єктом дослідження є процес управління конкурентоспроможністю виробничих підприємств.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади та практичний інструментарій управління конкурентоспроможністю виробничого підприємства.

В роботі проаналізовано поняття конкурентоспроможності й визначено зміст конкурентоспроможності підприємства; фактори, що впливають на конкурентоспроможність виробничого підприємства; методи керування конкурентоспроможністю підприємства. Здійснено аналіз факторів впливу на середовище функціонування ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів», аналіз господарської діяльності та його конкурентоспроможності. Розроблено заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів».

Практична значимість кваліфікаційної роботи бакалавра укладається в тому, що висновки й рекомендації, отримані в ході виконання роботи, можуть бути використані будівельними підприємствами в частині підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконана на основі матеріалів ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів» за 2022-2024 рр.

Ключові слова: конкурентоспроможність, будівельні підприємства, конкурентні переваги, стратегія підвищення конкурентоспроможності.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутність поняття «конкурентоспроможність» підприємства	9
1.2. Фактори, що впливають на конкурентоспроможність виробничого підприємства	16
1.3. Методи оцінки конкурентоспроможності виробничого підприємства	23
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	31
2.1. Аналіз факторів впливу на середовище функціонування ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»	31
2.2. Аналіз господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»	38
2.3. Аналіз конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»	47
РОЗДІЛ 3. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ	
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ»	59
3.1. Формування стратегії підвищення конкурентоспроможності	59
3.2. Пропозиції щодо підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»	67
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

Сучасні підприємства працюють у динамічному і невизначеному середовищі, де важко добитися успіху й зберегти перевагу протягом тривалого періоду часу. Положення підприємства залежить від ефективної конкуренції й умілого створення й надання доданої вартості своїм клієнтам таким чином, щоб вони могли випередити конкурентів. На жаль, успішні управлінські дії минулого не гарантують збереження домінуючого положення серед конкурентів у майбутньому через динамічні економічні, соціальні і технологічні зміни, що відбуваються у світі.

Усвідомлення необхідності постійного аналізу ринкової ситуації, дій конкурентів, умілий витяг правильних висновків з отриманої інформації й гнучка поведінка підприємства – невід'ємна частина організаційного керування в такому конкурентному середовищі. У цей час підприємства повинні активно шукати всі можливості, які дозволять ефективно використовувати наявні в них ресурси, щоб можна було говорити про здатність одержати конкурентну перевагу у зв'язку з таким динамічним технологічним або інформаційним прогресом. Керівники сучасних підприємств повинні постійно підвищувати свою конкурентоспроможність, щоб мати можливість ефективно протистояти зростаючій ринковій конкуренції. Також зростають вимоги клієнтів і їх поінформованість у контексті ціни, бажаної якості пропонованих продуктів або послуг, післяпродажного обслуговування. От чому так важливо вміло адаптуватися до змінних переваг клієнтів, швидко й точно реагувати на імпульси, що виходять від ринку.

У свою чергу, рішення, прийняті керівництвом, повинні забезпечувати швидке реагування на виникаючі можливості або можливі бар'єри й повинні бути свідомою відповіддю на зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі, оскільки наслідки цих рішень будуть відчуватися не тільки самим підприємством, але й конкурентами в галузі.

Одним з елементів самого процесу прийняття рішень повинна бути оцінка потенційного впливу прийнятих стратегічних рішень на конкуруючих осіб і спроба визначити їхню ймовірну реакцію на такі дії. От чому аналіз навколишнього середовища з погляду можливостей і загроз для підприємства й того, як ті чи інші сили впливають на підприємство, так важливий. Це дозволяє одержати вигоду шляхом правильного розподілу наявних ресурсів і використання організаційних навичок для досягнення й підтримки конкурентної переваги. У зв'язку із цим слід зазначити актуальність вивчення й застосування методів конкурентної боротьби в керуванні фірмою. Різні аспекти конкурентоспроможності вже достатньо вивчені вітчизняними й закордонними авторами. Однак питання конкурентоспроможності підприємства вимагають подальшого дослідження, тому що існує різноманітність визначень і підходів до її оцінки й аналізу на різних рівнях. Організація керування й планування господарської діяльності підприємства на основі аналізу конкурентоспроможності дозволяє підвищити його адаптивність, конкурентні переваги й результати роботи, а також стабільність і гнучкість як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є оцінка конкурентоспроможності підприємства й розробка рекомендацій щодо її підвищення.

Поставлена мета обумовила вирішення наступних завдань:

- проаналізувати поняття конкурентоспроможності й визначити зміст конкурентоспроможності підприємства;
- визначити фактори, що впливають на конкурентоспроможність виробничого підприємства;
- виявити найважливіші методи керування конкурентоспроможністю підприємства;
- здійснити аналіз факторів впливу на середовище функціонування ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»;

- здійснити аналіз господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»;
- здійснити аналіз конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів»;
- розробити заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних виробів».

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади та практичний інструментарій управління конкурентоспроможністю виробничого підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління конкурентоспроможністю виробничих підприємств.

Кваліфікаційна робота виконувалась з використанням наступних методів: статистико-економічного аналізу, зокрема графічний, порівняння, аналітичне вирівнювання.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці закордонних та вітчизняних науковців в галузі теорії та практики конкуренції та конкурентоспроможності, офіційні документи Державної служби статистики, документи органів управління діяльністю суб'єктів господарювання; статистичні дані підприємства за 2022-2024 рр. і власні аналітичні розрахунки.